

TÜRK TARİH KURUMU BİNASININ TEMELATMA TÖRENİ

Projeleri Yüksek Mimar Doçent Dr. Turgut Cansever ve Yüksek Mimar Ertür Yener tarafından hazırlanmış olan Türk Tarih Kurumu binasının temelatma töreni 22 Haziran 1963 Cumartesi günü saat 18 de yapılmıştır. Törene Başbakan İsmet İnönü adına Millî Eğitim Bakanı İbrahim Öktem ile İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata ve seçkin bir davetli topluluğu katılmıştır.

Binanın temeline konacak yazı hazır bulunanlarla Kurum üyeleri tarafından imzalandıktan ve temele konduktan sonra Kurum Başkanı Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu şu söylevle töreni açmıştır :

“Şu anda Türk Tarih Kurumu binasının temelatma töreni için toplanmış bulunuyoruz. Bugün Kurumun tarihinde mutlu bir hâtıra olarak kalacaktır. 12 Nisan 1931 de Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün isteği ve koruyuculuğu altında kurulan Türk Tarih Kurumu, Atatürk'ün vasiyetnâmesiyle gerçekleştirdiği tesisin geliri sayesinde verimli çalışmalarına devam etmektedir.

Kurum 32 yıllık süre içinde Türk Tarihi çalışmaları, ulusal ve arkeolojik antikitekimiz üzerindeki araştırmaları, yayınları ile Milletlerarası haklı bir şöhret ve itibar kazanmış, Büyük Kurucusu ve koruyucusunun ülküsünü şerefle ışınlandırmıştır.

Türk Tarih Kurumu 1931 den 1941 yılına kadar Ankara Halkevinde, bu tarihten sonra da bugüne kadar yine Kurucusunun buyruğuyla Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde kendisine ayrılan bir bölümde çalışmalarına devam etmiştir. Bu süre içinde Kurumun çalışma alanı çok daha genişlemiş, yayınlarının sayısı artmış, kitaplığı büyümüştür. Bu sebeple daha geniş ve müstakil bir binaya sahip olmak ihtiyacı şiddetle duyulmuştur. İşte bugün temelini attığımız, projelerini yüksek mimar Doçent Dr. Turgut Cansever'le, yüksek mimar Ertür Yener'in hazırladıkları bu bina bu zaruretın eseridir.

Türk Tarih Kurumu'nun daha önce yaptırdığı Basımevimizle birlikte 250.000 ciltlik ihtisas kitaplığı ve arşivi, konferans salonu, çalışma odaları ile bir bütün teşkil edecek olan bu düşünce ve çalışma ocağının Büyük Atatürk'ün ruhunu ve ülküsünü ışınlandırarak insanlığa, Türk ulusuna ve Türk Tarih Kurumu'na yararlı olmasını diliyor, temele ilk harcı atmasını Sayın Millî Eğitim Bakanımız İbrahim Öktem'den rica ediyor, sizlere en derin saygılarımızı sunuyoruz.”

Prof. Şevket Aziz Kansu'dan sonra Sayın Millî Eğitim Bakanı İbrahim Öktem aşağıdaki veciz söyleviyle temele ilk harcı koymuştur :

“Sayın Bayanlar, Baylar!

Türk Dil Kurumu gibi, Aziz Ata'nın emaneti olan Türk Tarih Kurumu'nun yeni binasının bu temel atma merasiminde hepinizin benim gibi en derin huşu içinde duygulanmakta olduğunuza şüphe yoktur.

Osmanlı İmparatorluğunun maddî ve manevî yıkıntılarında yepyeni bir millet dili ile, harsiyile, yeni şan ve şereflerle özel gurur sebepleri olan ve medeniyet dün-

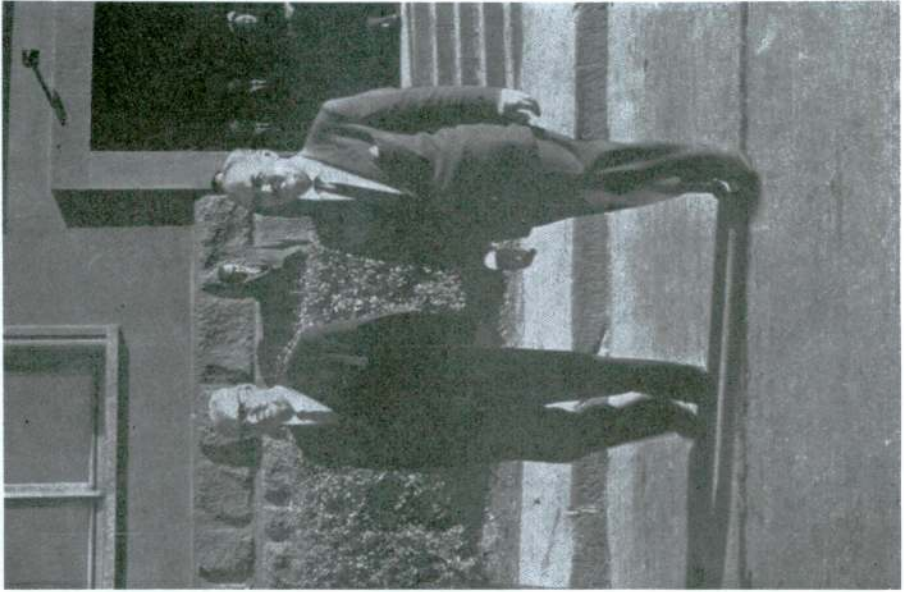
yasında tarihi varlığına lâyık rol oynamağa namzet diri bir millet yaratmak Aziz Ata'nın en içli emeli ve özlemi olmuştur. Tarih ve Dil Kurumları bu emelin ve bu özlemin sembolü olarak aydın kuşakların ülkücü çabalarına emanet edilmiştir.

Böyle millî ve tarihî karakteri olan bir müessesenin temeline koyacağımız harcın özünü Büyük Önder ve sevgili Ata'ya her geçen gün artan ve enginleştikçe enginleşen minnet ve hayranlık duygularımız teşkil etmektedir.

Bu müessesenin büyük kurucusunun tarihî emellerine lâyık olacağı inancıyla malayı elime alıyorum.”

Millî Eğitim Bakanından sonra Sayın İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata yurda hayırlı ve faydalı olması dileğiyle ikinci harcı koymuş ve bunu Kurum Başkanı ve Üyeleri takip etmiştir. Kardeş Türk Dil Kurumunu temsil etmekte olan Genel Yazman Sayın Ömer Asım Aksoy da “Kardeş Kurumun duygularını da katıyorum” cümlesiyle harcı koymuştur.

Bu yıl yalnız karkas kısmı yapılacak olan ve önümüzdeki yıl tamamlanması tasarlanan Türk Tarih Kurumu binası 1000 metrekarelik inşaat alanı üstüne dört kat olarak yapılmaktadır. Binanın üçte birinden çoğunu 250.000 ciltlik deposu, bir çok okuma salonları ve büroları ile kitaplık işgal etmektedir. Bunun dışında 250-300 kişilik bir konferans salonu, büroları ve misafir yatak odalarıyla Kurum binası tam bir ilim ve çalışma sarayı olacaktır.

Res. 1 — Millî Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Öktem ve T. T. K. Başkanı Ord. Prof. Dr. Ş. A. Kansu yapı alanına gelirken

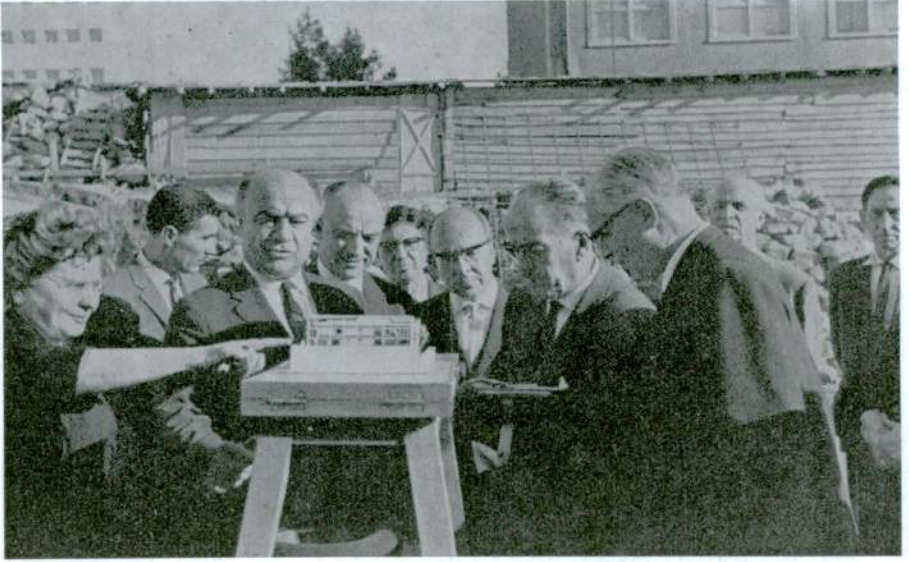
Res. 2 — Millî Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Öktem söylevini verirken

Res. 3 — T. T. K. Başkanı Ord. Prof. Dr. Ş. A. Kansu söylevini verirken.

Res. 4 — Millî Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Öktem temele ilk harcı korken.

Res. 5 — Davetliler Kurum binası maketini incelerken.

Res. 6 — Türk Tarih Kurumu üyelerinden bir kısmı yapı yerinde.

12 Nisan 1931 de Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün buyruğuyla ve O'nun yüksek koruyucu Başkanlığı altında kurulan Türk Tarih Kurumu, yine O'nun vasiyetnamesiyle kurduğu tesisinin geliri ile çalışmalarına devam etmektedir. Kurum 32 yılı geçen çalışmalarıyla Milletlerarası bir şöhret ve itibar kazanmıştır. 1931 den 1941 yılına kadar Ankara Halkevinde 1941 den sonra da yine Atatürk'ün buyruğuyla Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde ayrılan özel bir bölümde çalışmakta idi. Bu süre içinde Kurumun çalışma alanı çok genişlemiş, yayınları artmış, kitaplığı büyümüş olduğundan daha geniş ve müstakil bir binaya olan ihtiyaç artmıştır. Bugün temelini attığımız bu bina bu zorunluğun eseridir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin dördüncü Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in ve Başbakan İsmet İnönü'nün iktidarlarına rastlayan temelatma törenine devrin devlet adamları ve Kurum üyeleri katılmış bulunuyor.

Daha önce yapılmış bulunan Basımevi ile bir bütün olan bu ilim sarayının insanlığa, Türk milletine ve Türk Tarih Kurumuna yararlı olmasını diliyoruz.

ANKARA

Yirmiiki Haziran Bindokuzyüzaltmışüç Cumartesi
Saat Onsekiz

MCMLXIII

Res. 7 — Türk Tarih Kurumu binasının temelina konan yazının fotokopisi.

